

ormer av Katarina, som er den s av «katharos» som betyr ren. iførte bestemmelsene om gjen- av Olav, norrønt Olaf, som be- avledning av Ole, men kan og- aus, still going strong.

Fø. nummer 2. aug 1997.

Personalia-ansvarlig **Torbjørn Trysnes**
tar imot opplysninger om «runde dager».
Tlf. 38 01 30 00 (linje 225)

NAV

DAGENS NAVN Leiv Staalesen - 85 år - møbelsnekker

Motstandsmann og speiderleder

Møbelsnekker Leiv Staalesen, Holbergs gate. 24, 4614 Kristiansand, er 85 år i dag.

Dagen feires sammen med nære venner og familie på hytta i Iveland. Med på feiring- en er en sønn og to døtre. Sønnen og en dat- ter er bosatt i Kristiansand, den andre datte- ren bor på Eldsvoll. Staalesen ble enkemann for sju år siden.

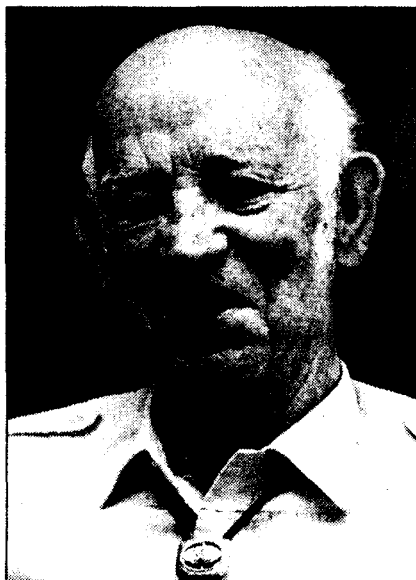
Leiv Staalesen må være den eldste speide- ren på Sørlandet. Han ble speider i 1923, og kan se tilbake på 74 års sammenhengende innsats i bevegelsen, med unntak av de siste fire krigsårene. Da måtte han for øvrig både lyve og stjele, men det var for en god sak.

Staalesen var leder for en hemmelig grup- pe som arbeidet for major Arne Laudal fra 1941, den ble senere en del av Milorg. Av gruppens fem medlemmer, lever bare Staa- lesen i dag. At gruppen kunne utføre sine oppdrag helt til frigjøringen, skyldtes at den var så liten, og at den arbeidet «åpent». Det siste krever en forklaring.

All fordekt virksomhet, særlig den som fant sted om natten, var noe tyskerne satte inn alle kluter for å avdekke. Altså måtte det hemmelige arbeidet skje midt på lyse da- gen, kamuflert som vanlig, lovlig arbeid.

Leiv Staalesen var under krigen sanitets- leder og materialforvalter i Det Sivile Luft- vern, et organ som var underlagt politiet. Det var forløperen til Siviltforsvaret som vi har i dag. To gruppemedlemmer var hans medarbeidere i Luftvernet, de to andre var sentrale folk i Kristiansand Røde Kors Hjel- pekorps som Staalesen hadde stiftet i 1941 da Speiderbevegelsen ble forbudt. Staalesen var korpssleder og fikk plassert pålitelige speidervenner i korpset. Korpssdepoter i Spareskillingsbanken og på «Katta» ble brukt til våpenlagre, hans gruppe hadde ca. 100 våpen klare til bruk for Milorg da frigjø- ringen kom.

Staalesen opptrådte gjerne i den forhatte grønne politituniformen med tysk ørn og Sol- korset i luemerket og hadde adgangskort til viktige tyskanlegg og andre forbudte områ- der. Hans gruppe fraktet våpenslipp til by- en, flyktninger i dekning og andre «helsefar-

lige» saker i Luftvernets lastebiler eller am- bulanser. Han fant også ut at det var sikrere å ha agenter fra England eller flyktninger i dekning midt i tykkeste byen enn på skauen. På skauen var det vanskeligere å bringe frem proviant, og nærvær av folk skapte mye mer nysgjerrighet og folkesnakk der.

Leiv Staalesen er omtalt på to steder i Kristen Taraldsens bok «Frihetens flamme – major Laudal og hans menn».

Gruppens første jobb var å stjele 12 MP-40 maskinpistoler med ammunisjon, noen Wal- ther-pistoler og håndgranater fra et tysk vå- penlager i kjeller på Slottet. Hjelpekorps et hadde depot i første etasje.

Staalesens gruppe, Petter Thobro, Halvor Osmundsen, og brødrene Søren og Kristen Kaaland, fikk i oppgave av Milorg å besette politistasjonen og telegrafbygningen under frigjøringen. Staalesen var førstemann til

politikammeret, hvor han med maskinpisto- len i nevene stilte opp alle ansatte på to rek- ker, nazister og jøssinger hver for seg. Jøs- singene hjalp til, og nazigjengen ble bedt om å ta bakveien og gå hjem og vente der. Staa- lesen kan stolt berette at Kristiansand, ett av tyskernes militære tyngdepunkt, ble tatt over av Milorg uten at et eneste skudd ble avfyrt.

Ganske lenge etter krigen ble Staalesen plaget av sammenblanding med en statspoli- timann som var sjåfør for Gestapo. Denne karen bar samme navn, det ble bare stavet litt annerledes. Staalesen stjal for øvrig pas- set hans mens han var i badstua på Damp- badet og skiftet ut passbildet med sitt eget. Det hjalp ham i mang en tysk identitetskon- troll. Men etter krigen ble han utskjelt som nazist ved enkelte anledninger.

Han var blitt sett i grønn, tysk politituni- form for ofte. På Birkeland hadde han hen- tet et lass våpen fra et slipp fra England like før den tyske opprullingen der oppe. Det gjorde ikke saken bedre.

Leiv Staalesen ble nestkommanderende i Agder HV 07s utrykningsgruppe i 20-25 år etter krigen. Han gjenopptok speiderarbeid- et, og Speiderforbundet utnevnte ham til ekstraordinær reisesekretær. Han var med på å stifte St. Georges Gilde i Kristiansand i 1960, men det var da hans kone, Dagny, ble gildemester i 1974 at det ble fart i saken. Gil- det, som samarbeider med tilsvarende orga- nisasjon i Silkeborg i Danmark, er en vete- ranforening som hjelper de unge speiderne med finansiering o.l. Å restaurere Stifttegår- den i Kristiansand til et speidersenter er en av de oppgavene de har gjennomført.

Ekteparet Dagny og Leiv Staalesen ble i sin tid hedret med forbundets hvite æreslil- je.

Leiv Staalesen er æresmedlem av Hjelpe- korpset og 4. Kristiansand Speidertropp. Hans venner betegner ham som en ildsjel i sak, men ellers svært beskjeden og lavmælt.